

Warszawa, dnia 23 maja 2025 r.

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W WARSZAWIE**

WPN-II.670.64.2025.WH.4

DECYZJA

Na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572) – dalej „Kpa”, w związku z art. 118a ust. 1, ust. 7 oraz ust. 12 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, z późn. zm.) - dalej „uoop”,

po rozpatrzeniu

wniosku WWA DEVELOPMENT S.A. ul. Koszykowa 61B, 00-667 Warszawa, reprezentowanej przez p. [REDACTED] i p. [REDACTED] z dnia 30 stycznia 2025 r. (doręczono dnia: 30 stycznia 2025 r.) o wydanie decyzji o warunkach prowadzenia działań dla zamierzenia polegającego na przebudowie istniejącego rowu otwartego WW-12 poprzez jego odcinkowe przełożenie i miejscowe przykrycie rurociągiem wykonanym z rur z częściową perforacją umożliwiającą odbiór wód gruntowych w granicach dz. nr ew. 2/363, 2/364, 2/365 i 2/366 w obrębie 1-10-37 w Dzielnicy Wilanów m.st. Warszawy,

orzekam

1. **zezwoić** WWA DEVELOPMENT S.A. ul. Koszykowa 61B, 00-667 Warszawa, reprezentowanej przez p. [REDACTED] i p. [REDACTED] na wykonanie na obszarze inwestycji następujących czynności:
 - 1) w odniesieniu do bezkręgowców – trzmieli – niszczenie siedlisk, będących obszarem odpoczynku i żerowania trzmiela kamiennika (*Bombus lapidarius*), trzmiela ziemnego (*B. terrestris* L.), trzmiela rudego (*B. pascuorum*) oraz trzmiela parkowego (*B. hypnorum*) zlokalizowanych na terenie obszaru inwestycji, w wyniku odhumusowania;
 - 2) w odniesieniu do bezkręgowców – ślimaka winniczka (*Helix pomatia*):
 - a) ręczne umyślne chwytanie na terenie obszaru inwestycji, a następnie czasowe przetrzymywanie w wiaderkach wyścielanych trawą;
 - b) umyślne przemieszczanie z miejsc regularnego przebywania na terenie obszaru inwestycji, na inne miejsca – zlokalizowane poza obszarem robót budowlanych – przy użyciu wiaderk wyścielanych trawą;
 - c) niszczenie siedlisk, będących obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku i żerowania, zlokalizowanych na terenie obszaru inwestycji, w wyniku odhumusowania;
 - 3) w odniesieniu do płazów – ropuchy szarej (*Bufo bufo*) i żaby wodnej (*Pelophylax esculentus*) oraz gadów – jaszczurki zwinki (*Lacerta agilis*) i jaszczurki żyworodnej (*Zootoca vivipara*):
 - a) ręczne umyślne chwytanie na terenie obszaru inwestycji, a następnie ich czasowe przetrzymywanie przy użyciu wiaderk wyścielanych trawą;
 - b) umyślne przemieszczanie z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca zlokalizowane poza obszarem robót budowlanych – przy użyciu wiaderk wyścielanych trawą;
 - c) niszczenie siedlisk, będących obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania, zlokalizowanych na terenie inwestycji, w wyniku odhumusowania;

- d) umyślne niepokojenie w wyniku generowania hałasu spowodowanego pracą ciężkiego sprzętu budowlanego;
 - 4) w odniesieniu do ssaków – jeża wschodniego (*Erinaceus roumanicus*) i kreta europejskiego (*Talpa europaea*):
 - a) niszczenie siedlisk będących obszarem żerowania na terenie obszaru inwestycji, w wyniku odhumusowania;
 - b) umyślne niepokojenie w wyniku generowania hałasu spowodowanego pracą ciężkiego sprzętu;
 - 5) w odniesieniu do ssaków – bobra europejskiego (*Castor fiber*) i wiewiórki pospolitej (*Sciurus vulgaris*) – umyślne niepokojenie w wyniku generowania hałasu spowodowanego pracą ciężkiego sprzętu;
- w celu przeprowadzenia prac polegających na przebudowie istniejącego rowu otwartego WW-12 poprzez jego odcinkowe przełożenie i miejscowe przykrycie rurociągiem wykonanym z rur z częściową perforacją umożliwiającą odbiór wód gruntowych w granicach dz. nr ew. 2/363, 2/364, 2/365, 2/366 w obrębie 1-10-37 w Dzielnicy Wilanów m.st. Warszawy;
2. **wskazać**, że czynności umyślnego chwytania, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a) oraz pkt 3 lit. a) będą realizowane przez podmiot BESSONS Sp. z o.o., ul. Jesionowa 15/2, 05-077 Warszawa;
 3. **ustalić następujące warunki prowadzenia działań:**
 - 1) wszystkie prace związane z realizacją przedsięwzięcia prowadzić pod stałym nadzorem przyrodniczym specjalisty/tów posiadającego/cych wiedzę i doświadczenie z zakresu teriologii, herpetologii, malakologii i entomologii;
 - 2) pracownicy podmiotu, o którym mowa w ust. 2, odpowiedzialni za realizację chwytania osobników ślimaka winniczka, płazów oraz gadów winni posiadać wiedzę odpowiednio w dziedzinie malakologii i herpetologii, a w przypadku braku wiedzy w tym zakresie, zostaną przeszkoleni odpowiednio przez specjalistę malakologa i herpetologa;
 - 3) w przypadku prowadzenia prac budowlanych przy użyciu sprzętu budowlanego lub realizacji innych czynności w obrębie siedlisk chronionych gatunków zwierząt, należy zachować szczególną ostrożność, w celu wyeliminowania możliwości zabicia osobników poszczególnych gatunków lub ich zranienia;
 - 4) w przypadku stwierdzenia podczas realizacji prac, iż możliwe jest naruszenie zakazów innych niż objęte niniejszym zezwoleniem, w zakresie wskazanym odpowiednio w ust. 1 sentencji niniejszej decyzji, w tym w stosunku do innych gatunków chronionych zwierząt lub innych siedlisk i stanowisk, wnioskodawca wstrzyma prace do czasu uzyskania stosownego zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie w zakresie określonym w art. 56 ust. 2 uoop lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w zakresie określonym w art. 56 ust. 1 uoop;
 - 5) prace będące przedmiotem zgłoszenia należy realizować w okresie charakteryzującym się niskim poziomem wód gruntowych, co należy rozumieć jako optymalnie brak wody na powierzchni terenu będącego miejscem realizacji zamierzenia oraz poruszania się maszyn budowlanych;
 - 6) w przypadku wystąpienia w trakcie wykonywania prac ulewnych deszczy skutkujących utworzeniem się rozlewisk w miejscu realizacji inwestycji, prace należy przerwać do czasu powrotu wód powierzchniowych do poziomu przed opadów;
 - 7) po zakończeniu właściwych prac bezpośrednio otoczenie miejsca realizacji zamierzenia uporządkować i przywrócić do funkcjonalności biologicznej;
 - 8) ograniczyć do minimum jałową pracę silników maszyn wykorzystywanych do realizacji zaplanowanych prac;
 - 9) zaplecze budowy (park maszynowy, bazy i miejsca składowania odpadów/materiałów) należy zorganizować na terenie utwardzonym. Teren zaplecza powinien być zabezpieczony przed ewentualnymi wyciekami płynów eksploatacyjnych lub substancji ropopochodnych z maszyn lub pojazdów budowlanych;
 - 10) w odniesieniu do bezkręgowców – ślimaka winniczka:

- a) przed przystąpieniem do niszczenia siedlisk, teren objęty planowaną inwestycją, w szczególności ściółka, zostanie dokładnie przeszukany ręcznie w poszukiwaniu osobników gatunku, a odnalezione osobniki zostaną niezwłocznie przeniesione i uwolnione na stanowisku zastępczym, na naturalnym podłożu, w sposób wskazany przez specjalistę malakologa, w miejscach zacienionych, w sąsiedztwie roślinności krzewiastej lub drzewiastej;
 - b) czynności polegające na umyślnym chwytaniu osobników ślimaka winniczka oraz ich przemieszczaniu z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca, winny być wykonywane w godzinach rannych, bezpośrednio przed odhumusowaniem terenu, optymalnie z wyłączeniem okresu hibernacji, po wybudzeniu się wszystkich zidentyfikowanych osobników przedmiotowego gatunku oraz przed rozpoczęciem okresu rozrodu i rozwoju; dopuszcza się możliwość wykonania czynności umyślnego chwytania w innym terminie niż wskazany powyżej, po potwierdzeniu przez specjalistę malakologa braku zagrożenia dla gatunku, przy czym w okresie wiosennym i wczesnoletnim nadzór malakologiczny potwierdzi brak przystąpienia do rozrodu osobników ślimaka winniczka;
 - c) odhumusowanie terenu inwestycji należy przeprowadzić w sposób pozbawiający ten obszar warunków sprzyjających jego zasiedleniu przez ślimaka winniczka, niemniej jednak teren placu budowy winien być kontrolowany po zdjęciu humusu, w celu niedopuszczenia do przystąpienia przez osobniki przedmiotowego gatunku do rozrodu na terenie inwestycji;
 - d) schwytane okazy będą umieszczane w wentylowanych pojemnikach, wypełnionych drobnymi częściami roślin; w przypadku wysokiej temperatury powietrza zapewniona zostanie wilgotność w wiaderkach poprzez zraszanie, a w przypadku konieczności przykrycia wiader, pokrywka będzie ażurowa;
 - e) w przypadku, gdyby w trakcie prac na placu budowy, po odhumusowaniu terenu stwierdzono obecność okazów ślimaka winniczka, specjalista z dziedziny malakologii – w oparciu o biologię gatunku i warunki pogodowe – wskaże termin oraz sposób realizacji prac polegających na umyślnym przemieszczaniu wszystkich okazów przedmiotowego gatunku z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca, z zachowaniem szczególnej ostrożności, w celu wyeliminowania zagrożenia dla gatunku;
- 11) w odniesieniu do bezkręgowców – trzmieli: termin niszczenia siedlisk będzie wyznaczony przez specjalistę entomologa, przy uwzględnieniu warunków pogodowych i biologii poszczególnych gatunków;
- 12) w odniesieniu do płazów i gadów:
- a) przed przystąpieniem do prac budowlanych, obszar realizacji prac zostanie odgrodzony od terenów sąsiednich tymczasowym ogrodzeniem ochronno – naprowadzającym (wygrodzeniem herpetologicznym) o następujących parametrach:
 - wysokość części nadziemnej – 50 cm;
 - część podziemna wkopana na głębokość 10-15 cm;
 - odgięcie górnej krawędzi na zewnątrz drogi (w kierunku otaczającego terenu) pod kątem 45-90°, tworzące daszek (przewieszkę) o szerokości 5-10 cm;
 - ogrodzenie wykonane z materiału umożliwiającego odpowiedni naciąg, jak brezent, plandeka, siatka polimerowa lub stalowa (przy czym oczka siatki nie mogą przekraczać 0,5 cm), geowłóknina, geotkanina itp.;
 - ogrodzenie musi być wykonane w taki sposób, aby uniemożliwić płazom i gądom przekraczanie go dołem (pod dolną krawędzią), jak również wspinanie się i przechodzenie górą;
 - mocowanie ogrodzenia należy wykonać na metalowych słupkach (o średnicy 5-8 mm) lub drewnianych palikach (o grubości 4-5 cm), przy czym długość słupka lub palika powinna wynosić 100-120 cm; słupki lub paliki należy rozmieszczać co 3 m – jeżeli zostanie zastosowany drut nośny, lub co 2 m – gdy ogrodzenie jest podtrzymywane tylko przez słupki;
 - ogrodzenie powinno kończyć się co najmniej 50 m za końcem korytarza, w którym prowadzone będą prace, a jego zakończenie powinno mieć kształt litery „U”; część

- końcowa ogrodzenia, o długości 5 m, powinna przebiegać pod kątem prostym do wygrodzienia zasadniczego;
- b) w miejscach, gdzie planowane będą przejazdy, przejścia, miejsca pozbawione ogrodzenia ze względu na warunki techniczne realizacji prac, zamontowane będą pułapki łowne w sposób wskazany przez specjalistę herpetologa;
 - c) pułapki łowne – wiaderka lub inne tego typu pojemniki służące do odławiania płazów i gadów – należy wkopać na głębokość 1-2 cm poniżej poziomu gruntu, według zaleceń specjalisty herpetologa; wiaderka powinny mieć wysokość 30-40 cm i przepuszczalne dla wody dno; w każdym wiaderku lub pojemniku będzie umieszczony patyk, umożliwiający małym zwierzętom samodzielne wydostanie się z pułapki; zawartość wiader lub pojemników należy kontrolować minimum 2 razy dziennie (rano i wieczorem);
 - d) zwierzęta będą przenoszone na stanowiska zastępcze w plastikowych wiaderkach o perforowanym dnie, wypełnionych trawą, warstwą ściółki lub wodą w zależności od formy rozwojowej osobników; czas przetrzymywania wszystkich przenoszonych osobników w pojemnikach ograniczony zostanie do niezbędnego minimum;
 - e) przed przystąpieniem do niszczenia siedlisk, teren objęty planowaną inwestycją, zostanie dokładnie przeszukany ręcznie w poszukiwaniu osobników przedmiotowych gatunków, a odnalezione zwierzęta zostaną przeniesione na stanowisko zastępcze;
 - f) czynności polegające na umyślnym chwytaniu, będą wykonywane przy wykorzystaniu rękawiczek bezpudrowych, z wyłączeniem okresu hibernacji zwierząt, po potwierdzeniu przez specjalistę herpetologa braku zagrożenia dla poszczególnych gatunków;
 - g) specjalista z dziedziny herpetologii – w oparciu o warunki pogodowe oraz biologię poszczególnych gatunków – wskaże termin realizacji prac polegających na umyślnym chwytaniu osobników ww. gatunków, ich przemieszczaniu z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca oraz niszczeniu ich siedlisk;
 - h) po przemieszczeniu na stanowisko zastępcze zwierzęta zostaną z należytą ostrożnością przywrócone do środowiska przyrodniczego, w sposób odpowiedni do ich aktywności i warunków pogodowych; zwierzęta będą uwalniane na naturalnym podłożu w możliwie jak najbliższej odległości od terenu inwestycji, w miejscu gwarantującym pewne przetrzymywanie odpowiednio w warunkach lądowych lub wodnych, w zależności od potrzeb biologicznych poszczególnych gatunków;
 - i) możliwe jest przystąpienie do niszczenia siedlisk wyłącznie po uprzednim przeniesieniu wszystkich osobników ww. gatunków płazów i gadów na stanowiska zastępcze;
- 13) w odniesieniu do ssaków – jeża wschodniego i kreta europejskiego:
- a) przed przystąpieniem do niszczenia siedlisk specjalista teriolog potwierdzi, że miejsca te zostały opuszczone przez zwierzęta;
 - b) termin realizacji czynności niszczenia siedlisk zostanie wyznaczony przez specjalistę teriologa, przy uwzględnieniu warunków pogodowych, mając na uwadze skryty tryb życia tych zwierząt;
 - c) teren inwestycji należy zabezpieczyć w sposób uniemożliwiający przedostanie się ssaków na obszar prowadzonych prac; działania związane z zabezpieczeniem inwestycji należy prowadzić etapowo, w sposób pozwalający na swobodne opuszczenie terenu przez przebywające na nim aktualnie ssaki;
 - d) należy dokonywać codziennej kontroli terenu inwestycji, w celu niedopuszczenia do przebywania lub uwięzienia na wskazanym terenie ssaków podczas prowadzonych prac;
 - e) czynności umyślnego niepokojenia zostaną ograniczone do niezbędnego minimum;
- 14) w odniesieniu do ssaków – bobra europejskiego i wiewiórki pospolitej: czynności umyślnego niepokojenia winny być ograniczone do niezbędnego minimum;

4. **ustalić termin obowiązywania decyzji do dnia 15 września 2026 r.;**

5. **zobowiązać** Wnioskodawcę do przedłożenia Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Warszawie (ul. Henryka Sienkiewicza 3, 00-015 Warszawa), w terminie **do dnia**

31 października 2026 r. sprawozdania z realizacji niniejszego zezwolenia, w tym sprawozdania z nadzoru przyrodniczego.

UZASADNIENIE

WWA DEVELOPMENT S.A., reprezentowana przez p. [REDAKTOWANO] i p. [REDAKTOWANO] pismem z dnia 30 stycznia 2025 r. (doręczono dnia 30 stycznia 2025 r.) złożyła wniosek o wydanie decyzji o warunkach prowadzenia działań dla zamierzenia polegającego na przebudowie istniejącego rowu otwartego WW-12 poprzez jego odcinkowe przełożenie i miejscowe przykrycie rurociągiem wykonanym z rur z częściową perforacją umożliwiającą odbiór wód gruntowych w granicach dz. nr ew. 2/363, 2/364, 2/365, 2/366 (dawniej: dz. nr ew. 2/266) w obrębie 1-10-37 w Dzielnicy Wilanów m.st. Warszawy. Wraz z wnioskiem o wydanie decyzji o warunkach prowadzenia działań Wnioskodawca przedłożył raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 Las Natoliński PLH140042.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie pismem znak: WPN-II.670.64.2025.WH z dnia 14 marca 2025 r. zawiadomił strony o wszczęciu postępowania. Obwieszczeniem z dnia 14 marca 2025 r. znak: WPN-II.670.64.2025.WH.2 podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 Las Natoliński PLH140042 dla działań polegających na przebudowie istniejącego rowu otwartego WW-12 poprzez jego odcinkowe przełożenie i miejscowe przykrycie rurociągiem wykonanym z rur z częściową perforacją umożliwiającą odbiór wód gruntowych w granicach dz. nr ew. 2/363, 2/364, 2/365 i 2/366 w obrębie 1-10-37 w Dzielnicy Wilanów m.st. Warszawy, wraz z informacją o możliwości zapoznania się z dokumentacją w terminie od dnia 18 marca 2025 r. do dnia 17 kwietnia 2025 r. W trakcie prowadzonych konsultacji społecznych do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie nie wpłynęła żadna korespondencja w przedmiotowej sprawie.

W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, zgodnie z art. 10 § 1 Kpa, pismem z dnia 28 kwietnia 2025 r. znak: WPN-II.670.64.2025.WH.3 zawiadomił strony postępowania o zakończeniu zbierania materiału dowodowego w sprawie wydania decyzji o warunkach prowadzenia działań, o możliwości zapoznania się z zebranym materiałem dowodowym oraz o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów lub zgłoszonych żądań przed wydaniem decyzji dla ww. działań w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego zawiadomienia. W wyznaczonym terminie żadna ze stron nie skorzystała z prawa zapoznania się z aktami sprawy i wniesienia uwag do postępowania. Wobec tego kierując się zgromadzonymi w trakcie postępowania materiałami oraz wiedzą własną urzędu wydano warunki realizacji przedmiotowych działań.

Nieruchomość, na której planowane są prace będące przedmiotem wniosku, znajduje się w granicach strefy zwykłej Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, dla którego obowiązują przepisy rozporządzenia Nr 3 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 lutego 2007 r. w sprawie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 42, poz. 870, z późn. zm.) oraz w granicach otuliny rezerwatu przyrody Las Natoliński ustanowionej Zarządzeniem Nr 4 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 14 lutego 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Las Natoliński” (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 35 poz. 1132).

Rezerwat przyrody „Las Natoliński” stanowi również obszar Natura 2000 Las Natoliński PLH140042, ustanowiony Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 września 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Las Natoliński (PLH140042) (Dz. U. poz. 2240). Obszar posiada plan ochrony rezerwatu przyrody, ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Las Natoliński” (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2015 r. poz. 530, z późn. zm.) uwzględniający zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Las Natoliński PLH140042.

Las Natoliński zlokalizowany jest w południowej części miasta stołecznego Warszawy na terenie dzielnicy Wilanów. Według podziału fizyczno-geograficznego mieści się w granicach mezoregionu Doliny Środkowej Wisły (318.75). Jest to izolowany fragment starodrzewu, w którym dominują zbiorowiska leśne w typie grądów. Niewielki udział mają zbiorowiska łąkowe. Pomimo położenia w granicach miasta, drzewostany grądu mają puszczański charakter i zasoby martwego drewna 67m³/ha. Grądy rezerwatu cechują się wysoką bioróżnorodnością gatunków typowych dla naturalnych lasów. Dzieciół średni ma tu populację o prawdopodobnie największym zagęszczeniu na Mazowszu. Las Natoliński do dziś jest zapleczem parkowym Natolińskiego zespołu pałacowo-parkowego. Na jego terenie skupionych jest ponad 1000 (!) drzew o charakterze pomnikowym. Nie jest dostępny dla zwiedzających.

Przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Las Natoliński PLH140042 jest siedlisko przyrodnicze 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) oraz 1084 pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*).

Zidentyfikowanymi zagrożeniami dla grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego są: usuwanie i rozdrabnianie martwego drewna powodujące zmniejszenie się arealu siedlisk przyrodniczych zwierząt, w tym w szczególności rzadkich gatunków owadów saproksylicznych oraz ptaków gniazdujących w dziuplach, niekorzystne zmiany stosunków wodnych w związku z możliwością wystąpienia spadku poziomu wód gruntowych (potencjalne ograniczenie dopływu wód od strony południowej obszarów chronionych), budowa i rozbudowa infrastruktury technicznej wynikająca z presji zabudowy terenów otaczających rezerwat, organizacja imprez rekreacyjno – sportowych.

Zdefiniowanymi celami działań ochronnych dla ww. siedliska są (w odniesieniu do poszczególnych wskaźników):

1. Powierzchnia siedliska: utrzymanie niezmienną powierzchnię siedliska na większej części obszaru wynoszącej 93,33 ha (stan właściwy – FV);
2. Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa: utrzymanie typowej, właściwej dla siedliska charakterystycznej kombinacji florystycznej, z uwzględnieniem specyfiki regionalnej, w tym udziału poszczególnych gatunków na poziomie co najmniej: zawilec gajowy *Anemone nemorosa* - 30 %, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum* - 5 %, czyściec leśny *Stachys sylvatica* - 1-2 %, zdrojówka rutewkowata *Isopyrum thalictroides* - 1 %, szczyr trwały *Mercurialis perennis* - 1-2 %, ziarnopłon wiosenny *Ficaria verna* - 5-6 %, nercznica samcza *Dryopteris filix-mas* - 1%, podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria* - 1 %, piżmaczek wiosenny *Adoxa moschatellina* - 1 %, kokoryczka wielokwiatowa *Polygonatum multiflorum* - 1 %, kłosownica leśna *Brachypodium sylvaticum* - 1 %, kopytnik pospolity *Asarum europaeum* - 1 %, prosownica rozpierzchła *Millium effusum* - 1 %, wiechlina gajowa *Poa nemoralis* - 1 %, gwiazdnica wielokwiatowa *Stellaria holostea* - 1 %, bluszcz pospolity *Hedera helix* - 1 %, żurawiec falisty *Atrichum undulatum* - 1-2 % (stan właściwy – FV);
3. Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie: utrzymanie pojedynczego udziału inwazyjnych gatunków obcych o liczebności ponad 2 % pokrycia powierzchni badawczej, w tym występowania niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* w runie poniżej 10 % (stan zły - U2);
4. Ekspansywne gatunki rodzime w runie: utrzymanie pojedynczego występowania rodzimych gatunków nitrofilnych o liczebności poniżej 1% pokrycia powierzchni badawczej (stan właściwy – FV);
5. Struktura pionowa i przestrzenna roślinności: utrzymanie zróżnicowanej struktury pionowej i przestrzennej, w której powyżej 50 % powierzchni pokrywa zwarty drzewostan z lukami i prześwietleniami powstałymi w wyniku naturalnego wydzielania się drzew, występującymi wszystkimi fazami rozwojowymi, gdzie pierwsze i drugie piętro drzewostanu stanowi gatunek główny dąb szypułkowy *Quercus robur*, grab pospolity *Carpinus betulus*, lipa drobnolistna *Tilia cordata*; gatunki domieszkowe: olsza czarna *Alnus glutinosa*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, wiąz szypułkowy *Ulmus laevis*, klon pospolity *Acer platanoides*; podszyt: leszczyna pospolita *Corylus avellana*, grab pospolity *Carpinus betulus*, bez czarny *Sambucus nigra*, klon pospolity

- Acer platanoides*, kruszyna pospolita *Frangula alnus*, czeremcha pospolita *Padus avium*, lipa drobnolistna *Tilia cordata*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* (stan właściwy – FV);
6. Wiek drzewostanu: utrzymanie powyżej 10 % udziału drzewostanów starszych niż 100 lat (stan właściwy – FV);
 7. Naturalne odnowienie drzewostanu: utrzymanie naturalnych procesów regeneracyjnych zapewniających występowanie w drzewostanach luk i prześwietleń dogodnych do naturalnego odnawiania się graba pospolitego, dęba szypułkowego, klona pospolitego, lipy drobnolistnej (stan właściwy – FV);
 8. Gatunki obce w drzewostanie: zmniejszenie udziału sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris* w składzie gatunkowym drzewostanów na rzecz gatunków liściastych poprzez utrzymanie procesu naturalnego obumierania tego gatunku. Utrzymanie udziału tego gatunku na poziomie nie wyższym niż 10 % (stan niezadowalający - U1);
 9. Martwe drewno: utrzymanie zapasu martwego drewna (łącznie zasoby) na poziomie powyżej 20 m³/ha (stan właściwy – FV);
 10. Martwe drewno wielkowymiarowe: utrzymanie zapasu martwego drewna wielkowymiarowego na poziomie powyżej 5 szt./ha (stan właściwy – FV);
 11. Inne zniekształcenia, w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna: zachowanie naturalnych cech, niezniszczonego runa i gleby, poprzez utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania wyłączonego z pozyskania drewna (stan właściwy – FV).

Zidentyfikowanymi zagrożeniami dla pachnicy dębowej są: destabilizacja drzewostanów fazy młodocianej poprzez ich przegęszczenie oraz ograniczoną strukturę przestrzenną, wzrost izolacji ekosystemów obszarów chronionych poprzez presję zabudowy okolicznych terenów w szczególności w rejonie Skarpy Ursynowskiej i łąk po wschodniej stronie obszarów chronionych, zbiór pachnicy dębowej w celach kolekcjonerskich, usuwanie i rozdrabnianie martwego drewna powodujące zmniejszenie się areału siedlisk przyrodniczych zwierząt, w tym w szczególności rzadkich gatunków owadów saproksylicznych oraz ptaków gniazdujących w dziuplach, budowa i rozbudowa infrastruktury technicznej wynikająca z presji zabudowy terenów otaczających rezerwat, nadmierna i niekontrolowana penetracja rezerwatu, organizacja imprez rekreacyjno – sportowych.

Zdefiniowanymi celami działań ochronnych dla pachnicy dębowej są (w odniesieniu do poszczególnych wskaźników):

1. Potwierdzenie występowania żywych owadów: utrzymanie występowania żywych osobników dorosłych lub innych stadiów rozwojowych, lub też martwych osobników dorosłych, co do których zachodzi pewność, że były żywe w bieżącym sezonie badań;
2. Udział procentowy drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych: zachowanie naturalnych cech siedlisk leśnych oraz ograniczonej dostępności do obszaru gwarantujących utrzymanie zasiedlenia drzew dziuplastych na poziomie co najmniej 15 % (stan właściwy – FV);
3. Udział procentowy drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych dostępnych do kontroli: zachowanie naturalnych cech siedlisk leśnych oraz ograniczonej dostępności do obszaru gwarantujących utrzymanie zasiedlenia dostępnych do kontroli drzew dziuplastych na poziomie co najmniej 40 % (stan właściwy – FV);
4. Liczba drzew zasiedlonych w przeliczeniu na 1 ha: utrzymanie co najmniej 0,78 drzew zasiedlonych na hektarze (stan zły - U2);
5. Udział procentowy drzew dziuplastych wśród wszystkich drzew: utrzymanie ogólnej liczby drzew dziuplastych wśród wszystkich drzew na poziomie co najmniej 20 % (stan właściwy – FV);
6. Liczba drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha: utrzymanie co najmniej 2 drzew dziuplastych na hektarze (stan zły - U2);
7. Udział procentowy drzew grubych wśród drzew dziuplastych: utrzymanie udziału drzew grubych wśród drzew dziuplastych na poziomie co najmniej 5 % (stan właściwy – FV);
8. Liczba grubych drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha: utrzymanie co najmniej 2 grubych dziuplastych drzew na hektarze (stan niezadowalający - U1);
9. Izolacja: utrzymanie pełnionej przez otulinę rezerwatu funkcji korytarza migracyjnego łączącego obszar z rezerwatami przyrody Morysin i Las Kabacki im. Stefana Starzyńskiego gwarantującej

zachowanie odległości do najbliższych aktualnych lub potencjalnych siedlisk na poziomie co najmniej 1000 m (stan niezadawalający – U1).

Sporządzony na potrzeby przedmiotowego postępowania raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 Las Natoliński PLH140042 wykluczył możliwość wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000.

Kartowanie hydrogeologiczne wykonane na potrzeby sporządzenia raportu i dokonania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 wykazało, że zwierciadło wód podziemnych w sąsiedztwie przedsięwzięcia układa się równolegle do skarpy wiślanej, a kierunek przepływu wód podziemnych prowadzi w stronę Wisły. Dzięki temu wody podziemne z obszaru planowanego przedsięwzięcia nie wpływają bezpośrednio na zasilanie obszaru Natura 2000 Las Natoliński PLH140042. Istotnym elementem projektu jest zastosowanie rur perforowanych, które umożliwią lokalny odbiór nadmiaru wód gruntowych. Takie rozwiązanie powoduje, że część wód podziemnych z obszaru przedsięwzięcia będzie mogła być prowadzona w kierunku obszaru Natura 2000. Wody będą mogły dopływać do obszaru Natura 2000 wyłącznie po odmuleniu odcinka rowu znajdującego się pomiędzy przebudowywanym odcinkiem rowu WW-12 a rowami melioracyjnymi znajdującymi się na terenie rezerwatu przyrody Las Natoliński. Po przeprowadzeniu działań będących przedmiotem wniosku przepływ wód w kierunku obszaru Natura 2000 Las Natoliński PLH140042 odbywać się będzie jedynie po deszczach nawalnych, co w żaden sposób nie odbiega od aktualnego sposobu zasilania rezerwatu przyrody od strony rowu melioracyjnego WW-12.

Powyższe dowodzi również braku negatywnego wpływu planowanej inwestycji na cele ochrony rezerwatu przyrody „Las Natoliński”, w szczególności w odniesieniu do zakazu zmiany stosunków wodnych na terenie rezerwatu przyrody. Realizacja inwestycji, z uwagi na jej znaczne oddalenie od granic rezerwatu przyrody, nie będzie również naruszać pozostałych zakazów obowiązujących na jego terenie.

Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia polegającego na przebudowie istniejącego rowu otwartego WW-12 poprzez jego odcinkowe przełożenie i miejscowe przykrycie rurociągiem wykonanym z rur z częściową perforacją umożliwiającą odbiór wód gruntowych w granicach dz. nr ew. 2/363, 2/364, 2/365, 2/366 w obrębie 1-10-37 w Dzielnicy Wilanów m.st. Warszawy na obszar Natura 2000 Las Natoliński PLH140042, w tym w szczególności przeprowadzona na jego potrzeby inwentaryzacja przyrodnicza terenu inwestycji wraz z buforem wykazała występowanie na przedmiotowym terenie szeregu gatunków roślin i zwierząt, w tym również podlegających ochronie na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2380).

Podczas prac inwentaryzacyjnych stwierdzono, iż na terenie przedsięwzięcia występująca roślinność jest efektem intensywnego wykorzystania okolicznych gruntów do celów osadniczych i komunikacyjnych. Obszar ten pokryty jest zbiorowiskami należącymi do dynamicznego kręgu eutroficznych i mezotroficznych kałużkowych lasów liściastych z klasy *Querco-Fagetea*. Stwierdzono tutaj: głóg jednoszyjkowy (*Crataegus monogyna*), robinie akacjową (*Robinia pseudoacacia*), topolę szarą (*Populus canescens*), jabłoń domową (*Malus domestica*), gruszę pospolitą (*Pyrus communis*), wiśnię czereśnię (*Prunus avium*), lipę drobnolistną (*Tilia cordata*), klon jesionolistny (*Acer negundo*), dąb czerwony (*Quercus rubra*), kasztanowiec biały (*Aesculus hippocastanum*), wierzbę białą (*Salix alba*), wierzbę kruchą (*Salix fragilis*), morwę czarną (*Morus nigra*).

W buforze przyjętym do analizy stwierdzono pospolite rośliny nieobjęte ochroną gatunkową oraz nawłociowiska. Podczas lustracji terenowej nie odnaleziono żadnych gatunków roślin rzadkich oraz objętych ochroną prawną. Szata roślinna analizowanego terenu nie zawiera w swoim spektrum cennych, rzadkich i chronionych komponentów. W odniesieniu do roślin naczyniowych, mchów, porostów oraz grzybów nie stwierdzono występowania przedstawicieli gatunków chronionych. Stwierdzono występowanie inwazyjnej nawłoci kanadyjskiej.

Podczas szczegółowych prac terenowych, w rejonie przedsięwzięcia odnotowano gatunki zielne, takie jak: babka zwyczajna (*Plantago major*), kupkówka pospolita (*Dactylis glomerata*), krwawnik zwyczajny (*Achillea millefolium*), babka lancetowata (*Plantago lanceolata*), koniczyna biała (*Trifolium repens*), koniczyna łąkowa (*Trifolium pratense*), stokrotka pospolita (*Bellis perennis*), bluszcz kurdybanek (*Glechoma hederacea*), kuklik pospolity (*Geum urbanum*), niecierpek drobnokwiatowy (*Impatiens parviflora*), kruszyna pospolita (*Rhamnus frangula*), wiechlina gajowa (*Poa nemoralis*), zawilec gajowy (*Anemone nemorosa*), wiechlina roczna (*Poa annua*), mak czerwony (*Papaver rhoeas*), rdestowiec ostrokończysty (*Reynoutria japonica*), winobluszcz pięciolistkowy (*Parthenocissus quinquefolia*), chmiel pospolity (*Humulus lupulus*), łopian pajęczynowy (*Arctium tomentosum*), jeżyna (*Rubus fruticosus*), malina właściwa (*Rubus idaeus*), pokrzywa (*Urtica dioica*), szczaw pospolity (*Rumex acetosa*), nawłóć kanadyjska (*Solidago canadensis*), wrotycz pospolity (*Tanacetum vulgare*), bodziszek cuchnący (*Geranium robertianum*), chaber łąkowy (*Centaurea jacea*), żmijowiec pospolity (*Echium vulgare*), parzydło leśne (*Aruncus dioicus*), podagrycznik pospolity (*Aegopodium podagraria*).

W trakcie realizacji prac terenowych nie stwierdzono obecności nietoperzy na badanym terenie. Z pozostałych ssaków stwierdzono następujące gatunki: kret europejski (*Talpa europaea*), sarna europejska (*Capreolus capreolus*), lis rudy (*Vulpes vulpes*), nornica ruda (*Myodes glareolus*), jeż wschodni (*Erinaceus roumanicus*), wiewiórka pospolita (*Sciurus vulgaris*), bóbr europejski (*Castor fiber*).

Na badanym terenie stwierdzono osobniki 28 gatunków ptaków: wróbel (*Passer domesticus*), sroka (*Pica pica*), wrona siwa (*Corvus cornix*), sikora bogatka (*Parus major*), kawka (*Corvus monedula*), kos (*Turdus merula*), gołąb grzywacz (*Columba palumbus*), bażant (*Phasianus colchicus*), szpak (*Sturnus vulgaris*), mazurek (*Passer montanus*), kopciuszek (*Phoenicurus ochruros*), pliszka siwa (*Motacilla alba*), wilga (*Oriolus oriolus*), czyż zwyczajny (*Spinus spinus*), sójka (*Garrulus glandarius*), modraszka (*Cyanistes caeruleus*), cierniówka (*Sylvia communis*), dzwonec (*Carduelis chloris*), gawron (*Corvus frugilegus*), gąsiorek (*Lanius collurio*), kłaskawka (*Saxicola rubicola*), kulczyk (*Serinus serinus*), lerka (*Lullula arborea*), łozówka (*Acrocephalus palustris*), makolągwa (*Carduelis cannabina*), piegża (*Sylvia curruca*), pokrzywnica (*Prunella modularis*), zięba (*Fringilla coelebs*). Z uwagi na brak konieczności wycinki drzew w ramach planowanego przedsięwzięcia nie zachodzi ryzyko wystąpienia negatywnych oddziaływań w stosunku do występującej na tym terenie awifauny.

Podczas prac terenowych, w rejonie przedsięwzięcia i buforu zaobserwowano obecność osobników następujących gatunków płazów i gadów: ropucha szara (*Bufo bufo*), żaba wodna (*Pelophylax esculentus*), jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*), jaszczurka żyworodna (*Zootoca vivipara*).

Podczas przeprowadzonych badań terenowych stwierdzono występowanie następujących gatunków bezkręgowców: żuk wiosenny (*Trypocopris vernalis*), ślimak winniczek (*Helix pomatia*), kowal bezskrzydły (*Pyrrhocoris apterus*), biedronka siedmiokropka (*Coccinella septempunctata*), latolistek cytrynek (*Gonepteryx rhamni*), trzmiel kamiennik (*Bombus lapidarius*), husarz władca (*Anax imperator*), kruszczyca złotawka (*Cetonia aurata*), modraczek ikar (*Polyommatus icarus*), pszczoła murarka (*Osmia rufa*), rusalka pawik (*Aglais io*), stojnica baldaszówka (*Graphosoma lineatum*), ślimak wstężyk (*Cepaea* sp.), trzmiel ziemny (*Bombus terrestris* L.), trzmiel rudy (*Bombus pascuorum*), komar brzęczący (*Culex pipiens*), komar widliszek (*Anopheles maculipennis*), mucha domowa (*Musca domestica*), mszyca (*Aphididae* sp.), dżdżownica ziemna (*Lumbricus terrestris*), trzmiel parkowy (*Bombus hypnorum*).

Przedmiotowy teren stanowi siedlisko występowania, w myśl przepisów ustawy o ochronie przyrody i rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2380), gatunków zwierząt podlegających ochronie częściowej: bobra europejskiego (*Castor fiber*), jeża wschodniego (*Erinaceus roumanicus*), kreta europejskiego (*Talpa europaea*), jaszczurki zwinki (*Lacerta agilis*), jaszczurki żyworodnej (*Zootoca vivipara*),

ropuchy szarej (*Bufo bufo*), żaby wodnej (*Pelophylax esculentus*), ślimaka winniczka (*Helix pomatia*), trzmieła kamiennika (*Bombus lapidarius*), trzmieła ziemnego (*B. terrestris* L.), trzmieła rudego (*B. pascuorum*) oraz trzmieła parkowego (*B. hypnorum*).

Zgodnie z art. 52 ust. 1 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody oraz z § 6 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt zakazuje się m.in. niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie na podstawie art. 56 ust. 2 pkt 1 oraz ust. 4 ww. ustawy, może zezwolić na obszarze swojego działania, tj. na terenie województwa mazowieckiego, w stosunku do gatunków objętych ochroną częściową na niszczenie siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli nie jest szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków zwierząt oraz w przypadku zaistnienia jednej z przesłanek wskazanych w art. 56 ust. 4 pkt 1-7.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 pkt 12 ustawy o ochronie przyrody oraz z § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt zakazuje się m.in. umyślnego płoszenia lub niepokojenia gatunków objętych ochroną, oznaczonych w załącznikach do ww. rozporządzenia symbolem (1). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie na podstawie art. 56 ust. 2 pkt 1 oraz ust. 4 ww. ustawy, może zezwolić na obszarze swojego działania, tj. na terenie województwa mazowieckiego, w stosunku do gatunków objętych ochroną częściową na umyślne niepokojenie, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli nie jest szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków zwierząt oraz w przypadku zaistnienia jednej z przesłanek wskazanych w art. 56 ust. 4 pkt 1-7.

W czasie postępowania prowadzonego w niniejszej sprawie wykazano istnienie przesłanek uzasadniających wydanie zezwolenia.

Pierwszą generalną przesłanką umożliwiającą wydanie zezwolenia jest brak rozwiązań alternatywnych w stosunku do wnioskowanych czynności. Cel wykonania wnioskowanych czynności – realizacja zamierzenia inwestycyjnego polegającego na przebudowie istniejącego rowu otwartego WW-12 poprzez jego odcinkowe przełożenie i miejscowe przykrycie rurociągiem wykonanym z rur z częściową perforacją umożliwiającą odbiór wód gruntowych w granicach dz. nr ew. 2/363, 2/364, 2/365 i 2/366 w obrębie 1-10-37 w Dzielnicy Wilanów m.st. Warszawy – sprawa, że w przedmiotowej kwestii nie zachodzą rozwiązania alternatywne pozwalające przeprowadzić prace w taki sposób, aby nie doszło do naruszenia zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków chronionych.

Rozważając drugą generalną przesłankę do wydania zezwolenia, określoną w art. 56 ust. 4 uoop, w zakresie wpływu wnioskowanych czynności na zachowanie we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków trzmieci, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie oparł się o następujące publikacje: Inspekcja Ochrony Środowiska, Opracowanie zbiorowe pod redakcją Małgorzaty Makomaskiej-Juchiewicz i Macieja Bonka 2015: Monitoring gatunków zwierząt Przewodnik metodyczny część czwarta, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Warszawa; Bohdan Imiela, Dorota Kraśnicka, Janusz Szymański, Radosław Gawlik, Sylwester Kraśnicki, Ewa Rakiel 2014: Chrońmy cenne motyle – rzecz o modraszkiach, czerwonończykach i przeplatce, Wrocław; Krzysztof A. Krzysztofiak L, Pawlikowski T. 2004: Trzmiele Polski – przewodnik terenowy. Stowarzyszenie Człowiek i Przyroda. Suwałki; Dawid Marczak 2019: Poznaj Motyle Łąk. Przewodnik Terenowy, Kampinoski Park Narodowy.

Zgodnie z wyżej przytoczonymi publikacjami trzmiel kamiennik to gatunek charakterystyczny dla terenów otwartych. Jego aktywność zaczyna się od marca, a kończy w październiku. Gniazduje w ziemi, w opuszczonych norkach gryzoni, rzadziej w starych murach lub skrzynkach dla ptaków. W Polsce uznawany jest za gatunek pospolity.

Trzmiel ziemny jest gatunkiem charakterystycznym dla terenów otwartych. Aktywny jest od marca do października. Gniazduje w ziemi, w norkach gryzoni lub w szczelinach murów. W Polsce jest gatunkiem pospolitym.

Trzmiel rudy jest gatunkiem zaroślowym. Aktywny jest od kwietnia do października. Spotykany jest zarówno na polach, jak i w lasach, zwłaszcza na polanach i obrzeżach. W Polsce również jest gatunkiem pospolitym.

Trzmiel parkowy jest gatunkiem charakterystycznym dla parków i niewielkich zadrzewień. Aktywny jest od kwietnia do sierpnia. Gniazduje na powierzchni ziemi, w dziuplach, opuszczonych gniazdach ptasich, w skrzynkach lęgowych lub różnego typu zakamarkach w ścianach budynków. W całej Polsce jest gatunkiem stosunkowo liczny.

Biorąc pod uwagę powyższe dane o rozpowszechnieniu oraz trendy liczebności ww. gatunków trzmieli, należy stwierdzić, że wydanie zezwolenia nie wpłynie szkodliwie na zachowanie we właściwym stanie ochrony dziko występującej populacji tych gatunków, przy zachowaniu warunków określonych w sentencji niniejszej decyzji.

Rozważając przesłankę do wydania zezwolenia, określoną w art. 56 ust. 4 uoop, w zakresie wpływu wnioskowanych czynności na zachowanie we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji ślimaka winniczka, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie oparł się o następujące publikacje: Błoszyk J., Kalinowski T., 2015: Ślimak winniczek *Helix pomatia* (1026). w: Makomaska-Juchiewicz M., Bonk M. (red.), 2006: Monitoring gatunków zwierząt. przewodnik metodyczny. Część IV. GIOŚ, Warszawa, s. 44–57, Neubert E. 2011. *Helix pomatia*. The IUCN Red List of Threatened Species 2011: e.T156519A4957463 (Dane pobrano: 8 czerwca 2022 r.). Kołodziejczyk A. 2006: Badania populacji ślimaka winniczka (*Helix pomatia*) w województwie mazowieckim dla określenia wielkości planowanych odłowów; Zakład Hydrobiologii, Instytut Zoologii, Uniwersytet Warszawski; maszynopis.

Ślimak winniczek jest wskazywany jako gatunek „najmniejszej troski”. Gatunek ten preferuje obszary o dużej wilgotności i zacienieniu. Zasiedla obrzeża lasów mieszanych, w szczególności liściastych o charakterze łągi, olszyny. Nie jest to jednak gatunek typowo leśny – zamieszkuje zarośla przy zbiornikach wodnych oraz śródleśne tereny podmokłe, a także łąki i murawy w pobliżu zbiorników wodnych. Często spotykany jest w środowiskach synantropijnych. Pojedyncze rozproszone populacje spotyka się w zasadzie na obszarze całego kraju. Obecnie siedliska ślimaka winniczka znajdujemy w parkach i ogrodach, na cmentarzach, na brzegach zbiorników wodnych, w zaroślach, przydrożach, ale nawet na stokach nasypów kolejowych, rumowiskach, przymurzach i wysypiskach śmieci oraz w otoczeniu fortyfikacji lub kościołów. W środowiskach synantropijnych ślimak winniczek często tworzy populacje zajmujące stosunkowo mały obszar lecz o dużym zagęszczeniu. Natomiast w parkach i lasach oraz zaroślach i zadrzewieniach nad zbiornikami wodnymi populacje tego gatunku rozproszone są zwykle na dużym areale, ale ich zagęszczenie jest mniejsze. Na terenie województwa mazowieckiego populacje tego gatunku są izolowane i zajmują niewielkie obszary, z reguły na terenach antropogenicznych. Według danych literaturowych w przeszłości ślimak winniczek był celowo przeniesiony przez człowieka do wielu regionów, w następstwie czego wtórnie rozprzestrzenił się zajmując kolejne środowiska. Dobrą praktyką jest przenoszenie osobników tego gatunku w sytuacjach kolizji pomiędzy planowanymi inwestycjami a jego siedliskiem. W takiej sytuacji nie chodzi o odbudowanie populacji w nowym miejscu, ale przede wszystkim o ochronę zwierząt na etapie realizacji inwestycji.

Biorąc więc pod uwagę powyższe dane o rozpowszechnieniu i wielkości krajowej populacji oraz trendy liczebności ślimaka winniczka, należy stwierdzić, że wydanie zezwolenia nie wpłynie szkodliwie na zachowanie we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji wskazanego gatunku, przy zachowaniu warunków określonych niniejszą decyzją.

Rozważając przesłankę do wydania zezwolenia, określoną w art. 56 ust. 4 uoop, w zakresie wpływu wnioskowanych czynności na zachowanie we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji płazów i gadów, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie oparł się o następujące publikacje: Głowaciński Z., Sura P. (red.) 2018: Atlas płazów i gadów Polski. Status Rozmieszczenie Ochrona z kluczami do oznaczania, Wydawnictwo Naukowe PWN SA, Warszawa; IUCN 2021: The IUCN Red List of Threatened Species: <https://www.iucnredlist.org/>. (Dane pobrano: 15 listopada 2021 r.); R. T. Kurek, M. Rybacki, M. Sołtysiak, 2011: Poradnik ochrony płazów. Ochrona dziko żyjących zwierząt w projektowaniu inwestycji drogowych. Problemy i dobre praktyki. Wydawnictwo Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot; Juszczak W., 1987: Płazy i gady krajowe Część 2 Płazy, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa; Juszczak W., 1987: Płazy i gady krajowe. Część 3: Gady (Reptilia). Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa; Makomaska-Juchiewicz M., Baran P. (red.), 2012: Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s.466-480.

Zgodnie z wyżej przytoczonymi publikacjami ropucha szara jest płazem o wybitnie lądowym trybie życia. Do wody wchodzi wyłącznie w okresie godów. Miejscami rozrodu tego gatunku są zwykle leśne lub polne stawy. Wskazywana jest jako gatunek „najmniejszej troski” (LC), szeroko rozpowszechniony, ze stabilnym trendem liczebności.

Żaba wodna należy do najpospolitszych i najliczniejszych płazów Polski. Występuje w całej nizinnej części kraju oraz na wyżynach, częściej na terenach otwartych niż leśnych. Uznana za gatunek niskiego ryzyka (LC), jakkolwiek w jej lokalnych populacjach notuje się trendy spadkowe.

Jaszczurka zwinka w Polsce jest pospolita w całym kraju, natomiast na nizinach jest najczęściej spotykanym gadem. W górach spotykana do wysokości około 1000 m n.p.m. Gatunek ten w Polsce nie jest zagrożony. Wymieniony jest w II załączniku Konwencji Berneńskiej. Według kategorii IUCN jest gatunkiem najmniejszej troski. Gatunek ten preferuje trawiaste, otwarte łąki, śródleśne polany i obrzeża lasów, zręby, nieużytki, przebywa ten w ogrodach i sadach blisko człowieka.

Nadmienić należy, iż jaszczurka zwinka figuruje w IV załączniku dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE. L. z 1992 r. Nr 206, str. 7 z późn. zm.).

Biorąc pod uwagę powyższe dane o rozpowszechnieniu i wielkości krajowej populacji oraz trendy liczebności płazów oraz gadów objętych niniejszym zezwoleniem, należy wskazać, że wydanie zezwolenia nie wpłynie szkodliwie na zachowanie we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych ww. gatunków płazów i gadów, przy zachowaniu warunków określonych w niniejszej decyzji.

Rozważając przesłankę do wydania zezwolenia, określoną w art. 56 ust. 4 uoop, w zakresie wpływu wnioskowanych czynności na zachowanie we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji kreta, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie oparł się o następujące publikacje: Amori G., Hutterer R., Mitsainas G., Yigit N., Kryštufek B., Palomo, L. 2017: *Talpa europaea*. Zgodnie z wyżej przywołanymi publikacjami kret wskazywany jest jako gatunek „najmniejszej troski”, ze stabilnym trendem liczebności. Jest to gatunek pospolicie występujący w całym kraju. Ma swoje siedliska na terenie Warszawy, co dokumentowane jest w „Atlasie ssaków Polski” publikowanym przez Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie, pod adresem internetowym: <https://www.iop.krakow.pl/ssaki/gatunki>.

Biorąc pod uwagę powyższe dane o rozpowszechnieniu i wielkości krajowej populacji oraz trendy liczebności kreta, ale przede wszystkim zakres planowanych czynności – niszczenie siedlisk, będących obszarem jedynie żerowania, należy przyjąć, że wydanie zezwolenia nie jest szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony populacji kreta, przy zachowaniu warunków określonych w sentencji decyzji.

Rozważając przesłankę do wydania zezwolenia, określoną w art. 56 ust. 4 uoop, w zakresie wpływu wnioskowanych czynności na zachowanie we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji jeża wschodniego, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie oparł się o następującą publikację: Amori G., Hutterer R., Kryštufek B., Yigit N., Mitsain G., Palomo L.J. 2016. *Erinaceus roumanicus* (errata version published in 2017).

Zgodnie z wyżej przytoczoną publikacją, jeż wschodni to gatunek pospolity w całym kraju. Zamieszkuje brzegi lasów liściastych i mieszanych, zarośla, ogrody i parki. Unika wnętrza dużych kompleksów leśnych i otwartych pól uprawnych. Prowadzi samotniczy tryb życia. Nie jest terytorialny. Areale osobnicze nachodzą na siebie. Aktywny o zmierzchu i w nocy. Zimą hibernuje (X-IV). Gniazdo buduje w ziemi, pod korzeniami drzew, kupami gałęzi i/lub liści. Gniazdo zbudowane jest z liści, mchu i trawy. Sezon rozrodczy przypada na okres III-VIII, młode rodzą się w III/IV-VIII/IX. Ciąża trwa 31-35 dni, a liczba miotów w roku wynosi 1-2.

Biorąc pod uwagę powyższe dane o rozpowszechnieniu i wielkości krajowej populacji oraz trendy liczebności jeża wschodniego, ale przede wszystkim zakres planowanych czynności – niszczenie siedlisk, będących obszarem żerowania, należy przyjąć, że wydanie zezwolenia nie jest szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony populacji jeża wschodniego, przy zachowaniu warunków określonych w sentencji decyzji.

Rozważając drugą generalną przesłankę do wydania zezwolenia, określoną w art. 56 ust. 4 uoop, w zakresie wpływu wnioskowanych czynności na zachowanie we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji wiewiórki pospolitej, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie oparł się o następującą publikację: Bertolino B., Henttonen H., Kryštufek B., Meinig H. 2007. *Sciurus vulgaris*. The IUCN Red List of Threatened Species 2007: e.T20025A9136554: (Dane pobrano: 14 sierpnia 2023 r.). Zgodnie z wyżej przywołaną publikacją wiewiórka pospolita jest wskazywana jako gatunek „najmniejszej troski”, ze stabilnym trendem liczebności. Jest to gatunek pospolicie występujący w całym kraju. Ma swoje siedliska na terenie Warszawy, co dokumentowane jest w „Atlasie ssaków Polski” publikowanym przez Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie, pod adresem internetowym: <https://www.iop.krakow.pl/ssaki/gatunki>.

Ze względu na zakres czynności, na realizację których udzielane jest zezwolenie – naruszanie jedynie zakazu umyślnego niepokojenia osobników wiewiórki pospolitej w wyniku generowania hałasu pochodzącego z ciężkiego sprzętu budowlanego, należy przyjąć, że wydanie zezwolenia nie jest szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony populacji wiewiórki pospolitej, przy zachowaniu warunków określonych w sentencji niniejszej decyzji.

Rozważając drugą generalną przesłankę do wydania zezwolenia, określoną w art. 56 ust. 4 uoop, w zakresie wpływu wnioskowanych czynności na zachowanie we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji bobra europejskiego, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie oparł się o następujące publikacje: Makomaska-Juchiewicz M., Król W., Bonk M., Cierlik G. 2022: Monitoring gatunków zwierząt w Polsce w latach 2020–2021. Biuletyn Monitoringu Przyrody 26 (2022/2), Biblioteka Monitoringu Środowiska GIOŚ, Warszawa; Janiszewski P. 2013: Bóbr inżynier środowiska, Daunpol Sp. z o.o., Warszawa; Kowalski K. (red.) 1991: Mały Słownik Zoologiczny Ssaki, Wiedza Powszechna, Warszawa; opracowanie pt. „Ocena stanu populacji bobra jako gatunku chronionego i wyrządzającego szkody w rolnictwie, leśnictwie i innych działach gospodarki. Propozycje działań” (NFOŚ, 2006), wykonane na zlecenie Wojewody Mazowieckiego, mające na celu dostarczenie informacji na temat obecnego stanu populacji bobra europejskiego na terenie województwa mazowieckiego.

Zgodnie z wyżej przytoczonymi publikacjami naukowymi, bóbr europejski występuje na terenie całego kraju. W Polsce nie jest uważany za zagrożony, zaś na czerwonej liście IUCN ma w skali globalnej kategorię LC (najmniejszej troski). Także w przypadku bobra europejskiego wyniki prac monitoringowych przeprowadzonych w 2021 r. w regionie biogeograficznym kontynentalnym wskazują na właściwy stan ochrony (FV) przedmiotowego gatunku. Przy tak szerokim występowaniu,

gatunek ten zajmuje także suboptymalne środowiska, a udokumentowane osiedlanie się bobrów w miastach i w sąsiedztwie infrastruktury hydrotechnicznej wskazuje na postępującą adaptację gatunku do siedlisk antropogenicznych. Niezależne badania wskazują na stabilizację populacji bobra i dobry stan ochrony tego gatunku w Polsce. Ponadto, z obserwacji poczynionych przez pracowników Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie wynika, iż populacja bobra europejskiego na terenie województwa mazowieckiego znacząco wzrosła w ostatnich latach i trend ten utrzymuje się. Nastąpiło przegęszczenie populacji, co objawia się zajmowaniem suboptymalnych siedlisk i dotychczas uważanych za nieodpowiednie dla egzystencji gatunku. Osobniki zasiedlają płytkie rowy melioracyjne, małe oczka wodne wykopane w ogrodach przydomowych, kanały przebiegające wzdłuż ruchliwych szlaków komunikacyjnych. Brak naturalnych wrogów dodatkowo przyczynił się do wzrostu populacji. Zwierzęta powodują obecnie duże straty gospodarcze. Bobry osiedlające się w rowach melioracyjnych przyczyniają się do zablokowania wody poprzez budowę tam, co w konsekwencji powoduje podtopienia i zalania terenów rolniczych. Duże szkody w urządzeniach melioracyjnych, powoduje także kopanie nor, zasypywanie światła cieków wodnych, co w konsekwencji doprowadza do podtopień okolicznego terenu i uszkodzeń mienia prywatnego.

Ze względu na zakres czynności, na realizację których udzielane jest zezwolenie tj. naruszanie jedynie zakazu umyślnego niepokojenia osobników bobra europejskiego w wyniku generowania hałasu pochodzącego z ciężkiego sprzętu budowlanego, uznać należy, iż wydanie zezwolenia nie wpłynie szkodliwie na zachowanie we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji tego gatunku, przy zachowaniu warunków określonych w sentencji niniejszej decyzji.

Potencjalne oddziaływanie mogące powstać w okresie realizacji przedsięwzięcia ocenia się na krótkotrwale dla lokalnego ekosystemu. Ewentualne oddziaływania pośrednie, polegające na umyślnym chwytaniu, czasowym przetrzymywaniu i przemieszczaniu osobników ślimaka winniczka, płazów czy gadów, ewentualnym niepokojeniu zwierząt lub ograniczeniu w wykorzystaniu przestrzeni, będą krótkookresowe. Wszystkie oddziaływania na etapie realizacji będą miały charakter krótkotrwały, ograniczony przestrzennie i nie będą miały istotnego znaczenia dla bioróżnorodności, przy jednoczesnym zachowaniu warunków niniejszej decyzji.

W przedmiotowej sprawie zastosowanie ma art. 56 ust. 4 pkt 7 uoop, gdyż wydanie zezwolenia wynika ze słusznego interesu strony. Stanowi to trzecią przesłankę uzasadniającą wydanie zezwolenia.

Ponadto, wydanie zezwolenia na umyślne chwytanie oraz przemieszczanie z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca w stosunku do ślimaka winniczka, płazów i gadów, leży również w interesie ochrony dziko występujących gatunków na etapie wykonywania prac związanych z realizacją przedmiotowej inwestycji. Powyższe stanowi przesłankę do wydania zezwolenia określoną w art. 56 ust. 4 pkt 1 uoop.

Zgodnie z art. 56 ust 7 pkt 9 uoop, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, mając na uwadze potrzebę ochrony populacji chronionych gatunków zwierząt ujętych we wniosku oraz biologię poszczególnych gatunków, w ust. 3 sentencji niniejszej decyzji, określił szczegółowo warunki prowadzenia działań.

Mając na uwadze uwarunkowanie wskazane w art. 56 ust. 7 pkt 3 uoop, a także treść wniosku z dnia 30 stycznia 2025 r., Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie odstąpił od określenia liczby osobników zwierząt wskazanych w ust. 1 sentencji decyzji, których dotyczy niniejsze zezwolenie. Powyższe nie jest możliwe do ustalenia.

Realizacja przedsięwzięcia, przy zachowaniu warunków określonych w sentencji decyzji, nie będzie wiązać się z nieumyślnym uśmiercaniem dziko występujących zwierząt podlegających ochronie.

Biorąc powyższe pod uwagę, stwierdzam jak w sentencji.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 129 §1 i §2 Kpa od niniejszej decyzji przysługuje Stronom odwołanie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (ul. H. Sienkiewicza 3, 00 - 015 Warszawa) w terminie 14 dni od daty jego doręczenia.

Zgodnie z art. 127a §1 Kpa w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję.

Zgodnie z art. 127a §2 Kpa z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

**Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Warszawie**

Aneta Adamska

**Z-ca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Warszawie -
Regionalny Konserwator Przyrody**
/podpisano elektronicznie/

Otrzymują:

- 1) p. [REDACTED]
- 2) p. [REDACTED]
- 3) Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, ul. Karolkowa 30, 01-207 Warszawa (wysłano ePUAP)
- 4) aa